

بررسی رابطه اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده محور سه پایه دوم دانش آموزان ابتدایی در پسا کرونا

مهرانوش طور سوادکوهی^۱

مریم تقوایی یزدی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده محور سه پایه دوم دانش آموزان ابتدایی در پسا کرونا انجام شد. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، جزء مطالعات توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری کلیه دانش آموزان ابتدایی سه پایه دوم (چهارم، پنجم، ششم) شهرستان سوادکوه شهر پل سفید به تعداد ۳۴۷ نفر در نیمسال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ تشکیل دادند. در این پژوهش با روش نمونه گیری تصادفی ساده و با استفاده از جدول کرجسی مورگان تعداد ۱۸۲ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه های اشتیاق به مدرسه وانگ و همکاران (۲۰۱۱)، تعامل با همسالان تارشیز و همکاران (۲۰۰۷) و سبک های تفکر استرنبرگ و همکاران (۱۹۹۷) استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه در نرم افزار SPSS-24 استفاده شد. نتایج نشان داد که بین اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده محور سه پایه دوم دانش آموزان ابتدایی در پسا کرونا در شهرستان سوادکوه شهر پل سفید به ترتیب رابطه مثبت و منفی معناداری وجود دارد. همچنین، از بین متغیرهای وارد شده به معادله اشتیاق به مدرسه بیشترین سهم را در تفکر داده محور دانش آموزان داشته است.

واژگان کلیدی: اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان، تفکر داده محور

۱. کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، موسسه آموز عالی روزبهان، ساری، ایران: mehranoush2022toursavadkouhi@gmail.com

۲. دانشیار گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران (نویسنده مسئول) m_taghvaeeyazdi@yahoo.com

مقدمه

در سال ۲۰۱۹ نوع جدیدی از ویروس کرونا^۱ در شهر ووهان چین شناسایی شد و به سرعت در تمام دنیا گسترش یافت. کووید-۱۹ ممکن است با عفونت های تنفسی مانند سرماخوردگی و یا بیماری های شدیدتری چون مرس و سارس همراه باشد(شاهین و همکاران، ۲۰۱۹). قدرت شیوع و انتقال این بیماری، موجب شد تا برخی مناطق مجبور به انجام قرنطینه کامل و یا اجرای مراقبت های پیشگیری در سطح کلان و ملی در شهر، استان یا حتی کشور شدند(سید ابراهیمی و همکاران، ۲۰۲۰). این وضعیت تغییرات بنیادی را در ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، از جمله در نهادهای آموزشی به دنبال داشت. بسترهای اجباری که در دوران شیوع کرونا آموزش و پرورش و آموزش عالی جوامع توسعه یافته و رو به توسعه را به سمت آموزش و یادگیری مجازی سوق داده، به صورت قابل تاملی این فرض را به چالش کشیده و محققین را با این پرسش اساسی مواجه می کند که شیوع کرونا و گسترش آموزش در بستر فضای مجازی، به چه میزان امکان توسعه تفکر داده محور^۲ را در جوامع فراهم آورده و این موضوع در دوران پساکرونا تا چه اندازه ماندگار و قابل اتکا می باشد. پرسشی که دست مایه اولیه این مطالعه نیز قرار گرفته است. مدرسه محیطی است که دانش آموزان زندگی تحصیلی خود را در آن سپری می کنند. نوع آموزش کسب شده، محیط مدرسه، سطح روابط شاگرد-شاگرد، معلم شاگرد، منابع و تجهیزات مدرسه که در اختیار دانش آموزان قرار می گیرد در میزان اثربخشی یادگیری دانش آموزان نقش به سزایی ایفا می کند به طوری که باعث شادابی و رضایت تحصیلی و متعاقب آن پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و یا موجب غلبه بر عواطف منفی در آنان خواهد شد (صدوقی و همکاران، ۱۳۹۷). دانش آموزان در مدرسه به دنبال دستیابی به اهداف آموزشی و شخصی متنوعی هستند که گاه به دلیل وجود چالش ها و موانع مختلف در دستیابی به این اهداف ناکام باقی می مانند. این چالش ها نشأت گرفته از فضای مدرسه و شرایط موجود در فضای کلاس درس و یا خارج از مدرسه می باشد(فتی و همکاران، ۱۳۹۸).

از عواملی که بر دانش آموزان ابتدایی در پساکرونا نقش دارد تفکر داده محور می باشد که یکی از اهداف اصلی تدریس پرورش دانش آموزانی فکور و پژوهنده است که بتوانند در جامعه نقشهای خود را به درستی ایفاء کنند. انسانها ذاتاً کنجکاوند؛ اما ذاتاً متفکران خوبی نیستند؛ مگر این که شرایط مناسب آن فراهم شود در شرایط عادی ما از تفکر اجتناب می کنیم. تفکر سخت ترین کار محسوب می شود و به همین دلیل است که افراد اندکی آن را درست انجام می دهند. تربیت دانش آموز مهم ترین وظیفه ی مدرسه است که در ابعاد مختلف صورت می گیرد. فرهنگ و تفکر پژوهشی به مجموعه الگوهای رفتاری یک فرد پژوهشگر گفته می شود که شامل دانش، عقاید، هنر، اخلاق، آداب و هر گونه عادت و توانایی ناشی از انگیزه علمی است و او آنها را به عنوان عضوی از جامعه علمی از روح جستجوگری و عقل نقاد و عقل جمعی کسب می کند. از شاخصه های این فرهنگ غنی تفکر نقاد، تفکر خلاق، ارزیابی، استنتاج، کاوشگری، تحلیل، روش مندی، طرح مسئله، حل مسئله، دانش کاربردی، استدلال، سؤال کردن و تجربه کردن می باشد. نزدیک به یک سوم جمعیت را دانش آموزان، معلمان و مدیران آموزش و پرورش تشکیل می دهند. این افراد به عنوان نیروی انسانی فعال می توانند در جهت رشد و توسعه ی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تأثیرگذار باشند. اما تحقق این اهداف در شرایط فعلی منوط به نهادینه شدن فرهنگ پژوهشی در بین دانش آموزان این آینده سازان جامعه و بکارگیری دانش های پژوهش محور و فناوری های نوین توسط آنها می باشد (تقوایی یزدی، ۱۳۹۹). نتایج پژوهش نیبئی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد که توسعه تفکر پژوهشی دانش آموزان در دوره های تحصیلی، نیاز به داشتن معلمان فکور و پژوهشگر، امکانات آموزشی مناسب، گسترش فرهنگ تفکر، پژوهش و همکاری، برقراری ارتباطات موثر با امکانات محیطی خارج از محیط مدارس و دانش آموزانی فعال و با انگیزه دارد. نتایج پژوهش ریناتوونا^۳ (۲۰۱۷) معتقد است برای بهبود کارایی روند تفکر پژوهشی لازم است که ویژگی های روانشناختی از جمله ویژگی های سن دانش آموزان، سطح مهارت دانش آموزان و سازماندهی فرایند آموزشی خاص با توجه به سن دانش آموزان در نظر گرفته شود، بنابراین توسعه تفکر پژوهشی معلمان به نفع دانش آموزان است و منجر به نهادینه شدن آن در دانش آموزان و کمک به حل مسائل آنها می شود. نتایج پژوهش تقوایی یزدی (۱۳۹۹) نشان داد که در مجموع بین تفکر پژوهشی معلمان بر تقویت و توسعه ی تفکر پژوهشی دانش آموزان رابطه وجود داشته است.

1. COVID-19
2. Data driven thinking
3. Rinatovna

از عوامل دیگری که بر تفکر داده‌محور دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا نقش دارد اشتیاق به مدرسه^۱ می‌باشد که اشتیاق تحصیلی به عنوان به تعهد فعال و تلاش هدفمندی که دانش‌آموزان در قبال کلیه جنبه‌های یادگیری خود، اعم از فعالیت‌های رسمی و غیر رسمی می‌کنند، اشاره شده و نشان داده شده است که اشتیاق تحصیلی با موفقیت در مدرسه مرتبط است (بلتون^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). افزایش اشتیاق به مدرسه نشان دهنده افزایش توجه به روانشناسی مثبت که بر روی نقاط قوت و بهینه‌انسان متمرکز است. اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان باعث می‌شود به سمت اهداف ارزشمند آموزشی در فعالیت‌های تحصیلی مشارکت بیشتری داشته باشند. اشتیاق به مدرسه یک تأثیر مثبت بر سازگاری دانش‌آموزان در محیط تحصیلی دارد در واقع زمانی که اشتیاق دانش‌آموزان نسبت به تحصیل افزایش پیدا کند، این اشتیاق منجر به افزایش کیفیت زندگی در مدرسه می‌شود. لذا اشتیاق تحصیلی عاملی است که می‌تواند کیفیت زندگی کلاس درس و مدرسه را پیش‌بینی کند (دهقانی اشکذری، ۱۴۰۱). نتایج پژوهش عباسی و همکاران (۱۳۹۸) نشان داد که حمایت معلم و همسالان و شایستگی تحصیلی با اشتیاق تحصیلی رابطه معنی‌دار داشتند. اشتیاق به مدرسه از جمله متغیرهایی می‌باشد که تا به حال نسبت به تفکر داده‌محور پژوهشی انجام نشده است.

از علل دیگری که بر تفکر داده‌محور دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا نقش دارد تعامل با همسالان^۳ می‌باشد که از توسط جذب مشابهت‌های اجتماعی هدایت می‌شود به طوری که دانش‌آموزان، در این روند شبیه به همسالانی که منافع شغلی و اجتماعی مشابه دارند، می‌شوند (لیزا^۴ و همکاران، ۲۰۱۸). تعامل با همسالان از طریق انگیزه و حمایت عاطفی به‌طور غیرمستقیم به عملکرد تحصیلی کمک می‌کند (سعدی‌پور، ۱۳۹۶). عوامل اجتماعی متعددی در بروز سازگاری نقش دارند که یکی از این عوامل می‌تواند روابط با همسالان باشد (رحمانیان و همکاران، ۱۳۹۵). توانایی در برقرار کردن ارتباط موثر با دیگران، باعث رشد مطلوب شکوفایی شخصیت می‌شود (تاجری، ۱۳۹۵). نتایج پژوهش فاروقی و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند که از ابعاد تعلق به مدرسه چهار زیر مقیاس مشارکت، احساس مثبت، تعلق و مشارکت علمی به‌صورت معنی‌داری اشتیاق تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند. تعامل با همسالان از جمله متغیرهایی می‌باشد که تا به حال نسبت به تفکر داده‌محور پژوهشی انجام نشده است.

لذا پژوهشی با هدف بررسی رابطه اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده‌محور سه پایه دوم دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا در شهرستان سوادکوه شهر پل سفید به دنبال پاسخگویی بدین سوال می‌باشد که آیا بین اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده‌محور سه پایه دوم دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا در شهرستان سوادکوه شهر پل سفید رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه سه پایه دوم (چهارم، پنجم، ششم) دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا در شهرستان سوادکوه شهر پل سفید که در نیمسال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند که بر اساس آمار ثبت شده در آموزش و پرورش تعداد ۳۴۷ نفر تشکیل دادند. بر این اساس و با توجه به ویژگی‌های جامعه آماری نمونه آماری با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) استفاده شد که ۱۸۲ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها روش کتابخانه‌ای (با مراجعه به کتب، مجلات، مقالات) و روش میدانی (اجرای پرسشنامه‌ها) تکمیل گردید.

ابزارهای اندازه‌گیری

پرسشنامه اشتیاق به مدرسه

مقیاس اشتیاق به مدرسه وانگ و همکاران (۲۰۱۱) این پرسشنامه دارای ۲۳ سوال بوده و هدف آن ارزیابی میزان اشتیاق به مدرسه از ابعاد مختلف (اشتیاق رفتاری (توجه و تمکین)، اشتیاق هیجانی (تعلق به مدرسه و ارزش گذاشتن به آموزش مدرسه‌ای)، اشتیاق شناختی (خودتنظیمی و کاربرد راهبرد شناختی)) می‌باشد. نمره‌گذاری پرسشنامه بصورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای می‌باشد که امتیاز

1. Enthusiasm for school
2. Boulton
3. Interaction with peers
4. Lisa

مربوط به هر گزینه به صورت (تقریباً همیشه: ۵، بیشتر اوقات: ۴، گاه گاهی: ۳، به ندرت: ۲، هرگز: ۱) ارائه شده است. البته این شیوه نمره گذاری در مورد سوالات شماره ۴، ۵، ۶، ۷، ۱۲ و ۱۳ معکوس شده و به صورت (تقریباً همیشه: ۱، بیشتر اوقات: ۲، گاه گاهی: ۳، به ندرت: ۴، هرگز: ۵) در آمد (حیطه = اشتیاق رفتاری: بعد: توجه: ۱-۳، تمکین: ۴-۷ و حیطه اشتیاق هیجانی = بعد: تعلق به مدرسه: ۸-۱۰، ارزش گذاشتن به آموزش مدرسه ای: ۱۱-۱۵ و حیطه = اشتیاق شناختی: بعد: خودتنظیمی: ۱۶-۱۹، کاربرد راهبرد شناختی: ۲۰-۲۳) این پرسشنامه دارای شش بعد در سه حیطه مختلف می باشد که ابعاد و نیز شماره سوال مربوط به هر بعد ارائه گردیده است. برای بدست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیازات مربوط به تک تک سوالات را با هم محاسبه نمائید. امتیازات بالاتر نشان دهنده میزان اشتیاق بیشتر فرد پاسخ دهنده به مدرسه بود و برعکس. در پژوهش زاهد و همکاران (۱۳۹۲) روایی سازه این مقیاس با استفاده از روش تحلیل عاملی تاییدی مورد تایید قرار گرفته است. همچنین پایایی این پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ مورد سنجش قرار گرفت. تعیین روایی پرسشنامه های استاندارد تحقیق حاضر به روش روایی صوری بوده است؛ بدین نحو که تهیه پرسشنامه های استاندارد و منطبق با استفاده از جلسات گفتگوی آزاد با استاد محترم راهنما، انجام گرفته و پرسشنامه های مناسب انتخاب شده که با توجه به فرضیه های پژوهش و همچنین رجوع به مقاله های مشابه آن، در نهایت مناسب تشخیص داده شدند. پایایی پرسشنامه حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ بدست آمد.

پرسشنامه تعامل با همسالان

مقیاس تعاملات همسالان در مدرسه های ابتدایی^۱ (PIPS) توسط تارشیز و همکاران (۲۰۰۷) ساخته شد و دارای ۲۲ آیتم است که دو عامل قلدری و قربانی را با طیف لیکرت ۳ گزینه ای اندازه می گیرد. عبارات این پرسشنامه، بر روی یک مقیاس سه درجه ای نمره گذاری می شوند و که هر یک از این گزینه ها از ۰ تا ۳ امتیاز دارند. (هرگز: ۰، گاه: ۱، همیشه: ۲) نمره گذاری معکوس: این پرسشنامه دارای ۲ زیرمقیاس به شرح (قربانی: ۲۲-۲۰-۱۹-۱۷-۱۵-۱۳-۱۱-۹-۷-۵-۳-۱) و (قلدری: ۲۱-۱۸-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰-۸-۶-۴-۲) می باشد. نمره گذاری در این پرسشنامه قربانی بودن با قلدر بودن فرد با کسب بالاترین نمره در هریک از دو حالت مشخص می شود. بالاترین نمره ای که فرد در زیر مقیاس قربانی می تواند اخذ نماید ۲۴ و بالاترین نمره در زیر مقیاس قلدری ۲۰ است. بنابراین اگر فردی در زیر مقیاس قلدری نمره ۱۹ و در زیر مقیاس قربانی نمره ۲۰ اخذ نماید می توان چنین استنباط نمود که وی در تعاملات خود اغلب رفتارهای قلدری دارد زیرا بالاترین نمره در این سبک ۲۰ و بالاترین نمره در سبک قربانی ۲۴ است. تارشیز و هافمن (۲۰۰۷) برای تعیین اعتبار پرسشنامه از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده کردند که ضریب آلفا برای کل مقیاس تعاملات مهمان ۰/۹۰ برای خرده مقیاس قربانی ۰/۸۸ و برای خرده مقیاس قلدری ۰/۸۴ به دست آمد. اکبری بلوطلبنگان و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی خود به بررسی مشخصات روانسنجی این پرسشنامه پرداختند. نتایج تحلیل عاملی نشان داد این مقیاس از دو عامل اشباع شده و از شاخص های براز مناسبی برخوردار است. تعاملات همسالان با انگیزه تحصیلی (۰/۱۹۶-)، پیشرفت تحصیلی (۰/۲۰۶-)، غیت از مدرسه (۰/۱۲) و نمره انضباط (۰/۲۳-) رابطه معنی داری داشت. اعتبار مقیاس تعاملات همسالان با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۵، قربانی ۰/۷۸ و برای خرده مقیاس قلدری ۰/۷۹ به دست آمد که همگی رضایت بخش بود. تعیین روایی پرسشنامه های استاندارد تحقیق حاضر به روش روایی صوری بوده است؛ بدین نحو که تهیه پرسشنامه های استاندارد و منطبق با استفاده از جلسات گفتگوی آزاد با استاد محترم راهنما، انجام گرفته و پرسشنامه های مناسب انتخاب شده که با توجه به فرضیه های پژوهش و همچنین رجوع به مقاله های مشابه آن، در نهایت مناسب تشخیص داده شدند. پایایی پرسشنامه حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ بدست آمد.

پرسشنامه تفکر داده محور

پرسشنامه استاندارد سبک های تفکر استرنبرگ و همکاران (۱۹۹۷): پرسشنامه سبک های تفکر (قانون گزارانه (شامل سوالات: ۵ - ۱۰ - ۱۴ - ۳۲ - ۴۹)، اجرایی (۸ - ۱۱ - ۱۲ - ۳۱ - ۳۹)، قضایی (۲۰ - ۲۳ - ۴۲ - ۵۱ - ۵۷)، مونارشی (۲ - ۴۳ - ۵۰ - ۵۴ - ۶۰)، سلسله مراتبی (۴ - ۱۹ - ۲۵ - ۳۳ - ۵۶)، الیگارشی (۲۷ - ۲۹ - ۳۰ - ۵۲ - ۵۹)، آناارشی (۱۶ - ۲۱ - ۳۵ - ۴۰ - ۴۷)، کلی (۷ - ۱۸ - ۳۸ - ۴۸ - ۶۱)، جزئی (۱ - ۶ - ۲۴ - ۴۴ - ۶۲)، درونی (۹ - ۱۵ - ۳۷ - ۵۵ - ۶۳)، بیرونی (۳ - ۱۷ - ۳۴ - ۴۱ - ۴۶ - ۴۷)، آزادمنشانه (۴۵ - ۵۳ - ۵۸ - ۶۴ - ۶۵) و محافظه کارانه (۱۳ - ۲۲ - ۲۶ - ۲۸ - ۳۶): که بر پایه نظریه خودگردانی ذهنی استرنبرگ استوار است. نمره گذاری این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت انجام می گیرد، پرسشنامه سبک های تفکر

شامل ۶۵ سؤال بسته پاسخ‌می‌باشد، این پرسشنامه در پژوهش غلامی (۱۳۹۳) اعتباریابی شده است. طیف مورد استفاده در پرسشنامه بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت می‌باشد (شامل: کاملاً موافقم ۵ تا کاملاً مخالفم ۱) در جدول زیر نشان داده شده است. حد پایین نمره ۶۵، حد متوسط نمرات ۱۹۵ و حد بالای نمرات ۳۲۵ می‌باشد. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۱ تا ۶۵ باشد، میزان متغیر در این جامعه ضعیف می‌باشد، در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۶۵ تا ۱۹۵ باشد، میزان متغیر در سطح متوسطی می‌باشد و در صورتی که نمرات بالای ۱۹۵ باشد، میزان متغیر بسیار خوب می‌باشد. برای تعیین پایایی، روش‌های مختلفی وجود دارد. استرنبرگ و همکاران (۲۰۰۵) برای پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده کرد و پایایی پرسشنامه را ۰/۸۸ گزارش کرد. در مطالعه غلامی (۱۳۹۳) پایایی پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه شد. مطالعه غلامی (۱۳۹۳) روایی صوری و محتوایی است. روایی پرسشنامه در پژوهش استرنبرگ و همکاران (۱۹۹۷) مورد تایید قرار گرفت. تعیین روایی پرسشنامه‌های استاندارد تحقیق حاضر به روش روایی صوری بوده است؛ بدین نحو که تهیه پرسشنامه‌های استاندارد و منطبق با استفاده از جلسات گفتگوی آزاد با استاد محترم راهنما، انجام گرفته و پرسشنامه‌های مناسب انتخاب شده که با توجه به فرضیه‌های پژوهش و همچنین رجوع به مقاله‌های مشابه آن، در نهایت مناسب تشخیص داده شدند. پایایی پرسشنامه حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ بدست آمد.

در این پژوهش متناسب با سطح سنجش متغیرها از روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم افزار SPSS24 استفاده می‌شود.

یافته‌های پژوهش

جدول (۱): مشخصه‌های آماری متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
اشتیاق به مدرسه	۸۷/۲۰	۱۲/۳۶
تعامل با همسالان (قربانی)	۱۸/۲۳	۵/۸۵
تعامل با همسالان (قلدری)	۱۵/۱۰	۲/۱۹
تفکر داده محور	۱۵۰/۶۰	۱۸/۴۸

نتایج جدول (۱) نشان می‌دهد که بالاترین میانگین مربوط به متغیر تفکر داده محور با میانگین ۱۵۰/۶۰ با انحراف معیار ۱۸/۴۸ و کمترین میانگین مربوط به متغیر تعامل با همسالان (قلدری) با میانگین ۱۵/۱۰ و انحراف معیار ۲/۱۹ می‌باشد.

جدول (۲): جدول آزمون کولموگروف-اسمیرنوف متغیرهای تحقیق

متغیرها	سطح معنی داری	Z کلموگروف اسمیرنوف	نتیجه آزمون
اشتیاق به مدرسه	۰/۳۰۱	۱/۰۸۷	نرمال
تعامل با همسالان (قربانی)	۰/۲۴۱	۱/۰۵۵	نرمال
تعامل با همسالان (قلدری)	۰/۳۵۲	۱/۱۵۳	نرمال
تفکر داده محور	۰/۳۱۵	۱/۰۸۵	نرمال

با توجه به جدول (۲) مقدار سطح معنی‌داری متغیرها بزرگتر از ۰/۰۵ شده است که نشان از پذیرش فرضیه صفر می‌باشد یعنی متغیرهای موردنظر از توزیع نرمال پیروی می‌کند، لذا می‌توان از آزمون پارامتریک استفاده کرد.

جدول (۳): نتایج همبستگی پیرسون بین اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده محور

عامل	شاخص‌ها	تفکر داده محور
اشتیاق به مدرسه	مقدار همبستگی (r)	۰/۸۰۶**
	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۸۲
تعامل با همسالان	مقدار همبستگی (r)	-۰/۵۹۱**
	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۸۲

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. NS- همبستگی معنی دار نشد.

یافته های جدول (۳) نشان داد که بین اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده محور سه پایه دوم دانش آموزان ابتدایی در پسا کرونا در شهرستان سوادکوه شهر پل سفید به ترتیب رابطه مثبت و منفی معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده ($\text{sig} = 0/0001$) از مقدار خطای پیش بینی شده ($0/01$) کوچکتر می باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می توان قضاوت نمود که فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می گردد. جهت بررسی میزان تاثیر به صورت برازش مدل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت، که در ادامه به آن پرداخته شده است.

جدول (۴): همبستگی بین متغیرها

دوربین واتسون	انحراف معیار خطا	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی
۱/۶۱۱	۰/۵۱۵	۰/۶۹۱	۰/۶۹۶	۰/۸۳۵

همبستگی بین متغیر پیش بین و متغیر ملاک برابر $0/835$ است. ضریب تعیین $0/696$ بدست آمده و این مقدار نشان می دهد که $69/6$ درصد تغییرات تفکر داده محور به اشتیاق به مدرسه و تعامل با همسالان موجود مربوط می شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی گیرد لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می شود که آن هم در این آزمون برابر با $69/1$ درصد است. با توجه به اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در فاصله استاندارد $1/5$ تا $2/5$ قرار دارد، در نتیجه استقلال باقیمانده ها را نتیجه می گیریم. با توجه به شاخص هایی که عنوان شد مدل از کفایت لازم برخوردار است. در جدول زیر معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F محاسبه شده است.

جدول (۵): آزمون F (آنالیز واریانس) جهت معنادار بودن رگرسیون

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجموع مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۱۳۸/۹۳۵	۳	۳۴/۷۳۴	۱۳۰/۷۵۷	۰/۰۰۰۱
باقیمانده	۶۰/۵۶۶	۱۷۹	۰/۲۲۶		
کل	۱۹۹/۵۰۱	۱۸۲			

با توجه به جدول بالا سطح معنی داری محاسبه شده برای این آماره برابر $0/0001$ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح $0/99$ درصد دارد. بنابراین مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است.

جدول (۶): معنادار بودن ضرایب رگرسیونی

مدل	مجموع مربعات	ضریب غیر استاندارد	ضریب استاندارد شده	t استاندارد	Sig.	مفروضه هم خطی
	B	Std. Error	Beta			
۱	۰/۰۳۲	۰/۱۶۴		۰/۱۹۴	۰/۸۴۶	مقدار ثابت
	۱/۰۸۱	۰/۱۱۸	۰/۸۷۴	۹/۱۴۷	۰/۰۰۰۱	اشتیاق به مدرسه
	-۰/۲۱۳	۰/۰۷۱	-۰/۲۰۹	-۲/۹۸۹	۰/۰۰۳	تعامل با همسالان

متغیر وارد شده در معادله رگرسیونی هسته اصلی تحلیل رگرسیون می باشد که در جدول بالا آمده است. معادله رگرسیونی را می توان به شرح زیر محاسبه کرد:

$$\text{تعامل با همسالان } (-0/213) + \text{اشتیاق به مدرسه } (1/081) = \text{تفکر داده محور}$$

می توان گفت با ارتقاء یک واحد از هر متغیر پیش بین به میزان ضریب نوشته شده متغیر ملاک به ترتیب افزایش و کاهش پیدا خواهد کرد. یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از متغیرهای اشتیاق به مدرسه و تعامل با همسالان به ترتیب $0/874$ و $-0/209$ واحد انحراف تفکر داده محور دانش آموزان به ترتیب افزایش و کاهش پیدا خواهد کرد، در نتیجه به ترتیب ارتباط مثبت و منفی دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده‌محور سه پایه دوم دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا انجام شد. نتایج نشان داد که بین اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان با تفکر داده‌محور سه پایه دوم دانش‌آموزان ابتدایی در پسا کرونا در شهرستان سوادکوه شهر پل سفید به ترتیب رابطه مثبت و منفی معناداری وجود دارد. همچنین، از بین متغیرهای وارد شده به معادله اشتیاق به مدرسه بیشترین سهم را در تفکر داده‌محور دانش‌آموزان داشته است.

نتایج با توجه به یافته پژوهش‌های اصغر نژاد و همکاران (۱۴۰۱)، حسینمردی و همکاران (۱۴۰۰)، افشار و همکاران (۱۴۰۰)، تقوایی یزدی (۱۳۹۹)، فاروقی و همکاران (۱۳۹۹)، نبیئی و همکاران (۱۳۹۹)، محمودی و همکاران (۱۳۹۹)، عباسی و همکاران (۱۳۹۸)، دلقندی و همکاران (۱۳۹۸) و اریانی (۲۰۲۱)، موروگاول و همکاران (۲۰۱۹)، ریناتونا (۲۰۱۷)، اوسانلو و همکاران (۲۰۱۶) همسو می‌باشد.

در تبیین این پژوهش می‌توان گفت که اشتیاق به مدرسه به‌عنوان یک رویکرد نوین انگیزشی درونی به معنای رفتارهای مثبت در کلاس و اشتیاق در انجام تکالیف مدرسه که در برگرفته سه جنبه شور و شغف، از خود بی‌خود شدن و جذب شدن در دانش‌آموزان است. این سه مفهوم به‌صورت پافشاری و حالت هیجانی- انگیزشی مثبت در مورد کارهای مدرسه در فراگیران نمود پیدا می‌کند. بر مبنای پژوهش مرادی و همکاران (۲۰۱۹) باید گفت که اشتیاق دانش‌آموزان به یک فعالیت تحصیلی در نگاه اول اشاره دارد به اینکه تکلیف توجه دانش‌آموز را جلب کرده است و پس از آن تأمین انرژی لازم جهت تداوم هیجان و اشتیاق تا پایان تکلیف است. با این حال باید در نظر داشت که دانش‌آموزان در یادگیری درگیر نمی‌شوند، بلکه هدف آنها در تکالیف، فعالیت‌ها و تجاربی درگیر می‌شوند که منجر به یادگیری می‌شود. در نتیجه، عوامل فوق باعث می‌شوند که اشتیاق تحصیلی باعث افزایش معنادار پیشرفت تحصیلی و افزایش تفکر داده‌محور در دانش‌آموزان شوند و نیز تعامل با همسالان فرصت کافی برای مشاهده، تقلید و پس‌از آن، توسعه فعالیت‌های مغزی را به افراد می‌دهد. تعاملات اجتماعی ممکن است رشد و کیفیت زندگی را به شکل مثبتی تحت تأثیر قرار دهد؛ بنابراین با وجود تمام مشکلات و تعاملات اجتماعی از اهمیت بالایی برخوردار است (بتری و همکاران، ۲۰۰۵؛ صدوقی و همکاران، ۱۳۹۷). مدرسه و گروه همسالان می‌تواند به‌عنوان زمینه‌های اجتماعی جدا از خانواده همزمان فرصت‌هایی برای رشد و زمینه‌های اجتماعی از خانواده همزمان فرصت‌هایی برای رشد و زمینه‌های خطر برای کودک و نوجوان ایجاد کند. از این رو تعاملات همسالان در مدرسه از مهم‌ترین مواردی است که می‌تواند در امر تحصیل فراگیران نقش داشته باشد و سنجش این میزان و آگاهی از آن در جوامع مختلف امری ضروری است. در نتیجه، تعاملات همسالان با تفکر داده‌محور دانش‌آموزان رابطه منفی دارند.

از مهم‌ترین محدودیت‌های پژوهش جامعه آماری محدود به کلیه دانش‌آموزان ابتدایی سه پایه دوم (چهارم، پنجم، ششم) شهرستان سوادکوه شهر پل سفید ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در تحقیق شرکت داده شدند لذا نمونه‌گیری از میان آنان صورت گرفت که امکان تعمیم نتایج را با محدودیت مواجه می‌کرد. لذا پیشنهاد می‌شود در طی سال تحصیلی و در چند نوبت با دعوت از کارشناسان متخصص در حوزه‌های علوم انسانی، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزشی مزایا و معایب اشتیاق به مدرسه، تعامل با همسالان و تفکر داده‌محور به دانش‌آموزان، آموزش داده شود.

منابع

- اصغرنژاد، نجف؛ مسعودیان، پریسا؛ موسویان زاده، عالم (۱۴۰۱). بررسی رابطه اشتیاق به مدرسه و فرهنگ مدرسه با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان دختر متوسطه اول و دوم شهر دهدشت. نظریه و عمل در تربیت معلمان. ۸(۱۴): ۱۸۶-۱۶۱.
- افشار، مرتضی؛ قادری، زهره؛ جعفری کهخا، مینا؛ ابراهیمی، مجتبی (۱۴۰۰). ارتباط اشتیاق یادگیری و تفکر انتقادی با تکیه بر آموزش فضای مجازی در دانش آموزان متوسطه اول شهرستان میرجاوه. هفتمین کنفرانس بین المللی دانش و فناوری علوم تربیتی مطالعات اجتماعی و روانشناسی ایران.
- تاجری، بیوک (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش مهارت حل مسئله بر حساسیت بین فردی و پرخاشگری دانش آموزان. مجله روانشناسی مدرسه، ۵ (۳): ۳۹-۵۵.
- تقوایی یزدی، مریم (۱۳۹۹). بررسی نقش معلمان پژوهشگر در تقویت و توسعه تفکر پژوهشی دانش آموزان ابتدایی. نشریه مدیریت بر آموزش سازمانها. ۹ (۲): ۳۳-۱۱.
- حسینمردی، علی اصغر؛ قربان شیروودی، شهره؛ زربخش بحری، محمدرضا؛ تیزدست، طاهر (۱۴۰۰). رابطه اشتیاق تحصیلی، اشتیاق به مدرسه و احساس تعلق به مدرسه با پیشرفت تحصیلی با واسطه انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان پسر. مجله جامعه شناسی آموزش و پرورش. ۱۴ (۲): ۱۸۹-۱۷۸.
- دلگندی، علیرضا؛ بیان فر، فاطمه؛ طالع پسند، سیاوش (۱۳۹۸). پیش بینی رفتارهای خودناتوان ساز تحصیلی بر اساس اشتیاق تحصیلی، کیفیت زندگی در مدرسه و احساس تعلق به مدرسه دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر ری. فصلنامه روان شناسی تربیتی. ۱۵ (۵۳): ۹۲-۷۳.
- دهقانی اشکذری، فهیمه (۱۴۰۱). مطالعه کیفیت زندگی در مدرسه بر اساس اشتیاق تحصیلی، دل بستگی به مدرسه و امید تحصیلی دانش آموزان ابتدایی. ششمین کنفرانس بین المللی و ملی مطالعات مدیریت، حسابداری و حقوق.
- رحمانیان، فاطمه؛ امیری مجد، مجتبی (۱۳۹۵). رابطه روابط با همسالان با سازگاری اجتماعی در دانش آموزان هنرستانی. سومین همایش ملی راهکارهای توسعه و ترویج علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره و آموزش در ایران. تهران: انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین.
- سعدی پور، اسماعیل (۱۳۹۶). رابطه بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با روابط با همسالان و عملکرد تحصیلی دانش آموزان. فصلنامه پژوهش های ارتباطی، ۲۴ (۳): ۲۰۲-۱۷۵.
- صدوقی، مجید و غفاری، عذرا (۱۳۹۷). رابطه حمایت تحصیلی با فرسودگی تحصیلی دانش آموزان با نقش واسطه ای کیفیت زندگی در مدرسه. مدیریت مدرسه. ۱ (۶): ۲۲۶-۲۰۶.
- عباسی، محمد؛ شاهکرمی، مریم؛ عالی پور، کبری (۱۳۹۸). بررسی رابطه حمایت معلم و همسالان با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان از طریق نقش میانجی گر شایستگی تحصیلی. پژوهش های آموزش و یادگیری (دانشور رفتار). ۱۶ (۱): ۳۵-۲۷.
- غلامی، محمد (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سبک های تفکر مدیران و پذیرش تغییر کارکنان در مدارس متوسطه شهرستان جلفا در سال تحصیلی ۹۳-۹۲، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه ارومیه.
- فاروقی، پریا؛ پورشالچی، حسام؛ اسمخانی اکبری نژاد، هادی (۱۳۹۹). نقش احساس تعلق به مدرسه در پیش بینی اشتیاق تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان. رفاه اجتماعی. ۲۰ (۷۸): ۲۰۰-۱۸۱.
- فتی، نجمه و کیانی، مسعود (۱۳۹۸). الگوی رابطه فرسودگی تحصیلی با تجارب شخصی و آموزشی و راهبردهای اجتنابی دانشجویان: نقش واسطه ای درگیری تحصیلی. آموزش و ارزشیابی. ۱۲ (۴۸): ۱۶۰-۱۳۱.
- محمودی، زهرا؛ ماهینی، فاخته؛ شهینیایی، عیسی (۱۳۹۹). بررسی تاثیر برنامه درسی پنهان بر اشتیاق تحصیلی و احساس تعلق به مدرسه در دانش آموزان چهارم تا ششم ابتدایی بوشهر. فصلنامه ایده های نوین روانشناسی. ۷ (۱۱): ۱-۱۸.
- نییی، اسمعیل، کاظم پور، اسماعیل؛ شکیبایی، زهره (۱۳۹۹). شناسایی ابعاد و مولفه های توسعه تفکر پژوهشی دانش آموزان در دوره های تحصیلی. تفکر و کودک. ۱۱ (۱): ۲۴۷-۲۲۹.

- Boulton CA, Hughes E, Kent C, Smith JR, Williams HTP (2019) Student engagement and wellbeing over time at a higher education institution. *PLoS ONE* 14(11): e0225770
- Lisa, T., Christian, S., Martin, A., & Simone, K. (2018). The co-evolution of career aspirations and peer relationships in psychology bachelor students: A longitudinal social network study. *Journal of Vocational Behavior*, 106, 48-61.
- Moradi Kh, Asadzadeh H, Karami A, Najafi M. (2019). Modeling the academic achievements based on academic emotions and academic engagement with the mediating role of positive development youth. *Educational Psychology*, 15(51): 147-173.
- Murugavel, V., Reiter-Palmon, R., & Kennel, V. (2019). *The Role of Need for Cognition in Creative Thinking Processes*, University of Nebraska at Omaha press
- Osanloo, L., & Osanloo, S. (2016). The role of schools and teachers in strengthening and developing research thinking. *Regional Conference on the Culture of Studying and Reading Pathology and Strategies*.
- Petry, K.; Maes, B. & Vlaskamp, C. (2005). Domains of quality of life of people with profound multiple disabilities: The perspective of parents and direct support staff. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 18, 35-46.
- Rinatovna, K. L. (2017). Psychological and pedagogical foundations of undergraduates' research thinking development process. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 1405-1411.
- Sahin D, Yilmaz R.M.(2019). The effect of Augmented Reality Technology on middle school students' achievements and attitudes towards science education. *Computers & Education*. 144(103): 321-349.
- Seyed Ebrahimi T, Kayhan A.(2020). The mediating role of computer self-efficacy in the relationship between job desire and technology quality with the application of technology in the educational process. *Applied Educational Leadership*. 1 (3): 91-103.
- Sternberg, R. J. (1998) Mental self government: A theory of intellectual styles and their development. *Human Development*, 31, pp 197-224